

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 95/2023-28

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou Hopferova s. r. o., Bajzova 2, Košice, v mene ktorej koná konateľka a advokátka JUDr. Martina Hopferová, proti postupu a uzneseniam Okresného súdu Brezno č. k. 4Er/1127/2013-22 z 27. októbra 2020 a č. k. 4Er/1127/2013-32 zo 4. januára 2021 (sp. zn. Rvp 824/2021), proti postupu a uzneseniam Okresného súdu Brezno č. k. 4Er/1187/2013-21 z 27. októbra 2020 a č. k. 4Er/1187/2013-31 zo 4. januára 2021 (sp. zn. Rvp 825/2021) a proti postupu a uzneseniam Okresného súdu Brezno č. k. 4Er/3095/2013-23 z 27. októbra 2020 a č. k. 4Er/3095/2013-33 zo 4. januára 2021 (sp. zn. Rvp 826/2021) takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavné sťažnosti sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa jednotlivo podanými ústavnými sťažnosťami doručenými ústavnému súdu 15. apríla 2021 a následne doplnenými podaniami z 24. mája 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom okresného súdu a jeho uzneseniami označenými v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje napadnuté uznesenia zrušiť, vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a priznať mu náhradu trov vzniknutých v konaní pred ústavným súdom.

2. Uznesením pléna ústavného súdu č. k. PLs. ÚS 37/2021-6 z 28. apríla 2021 ústavný súd spojil na spoločné konanie vecí vedené pred ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 824/2021 a sp. zn. Rvp 826/2021, ktoré je ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 824/2021. Uznesením ústavného súdu č. k. I. ÚS 195/2021-13 z 5. mája 2021 ústavný súd spojil na spoločné konanie vecí vedené pred ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 824/2021 a sp. zn. Rvp 825/2021, ktoré je ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 824/2021. V záujme hospodárnosti konania rozhodol o spojení vecí v oboch prípadoch z dôvodu totožnosti jednotlivých ústavných sťažností v osobe sťažovateľa, jeho právneho zástupcu, ako aj okresného súdu, proti ktorému ústavné sťažnosti smerujú. Jednotlivé ústavné sťažnosti spolu skutkovo a právne súvisia, keďže ich obsah je identický.

3. Z ústavných sťažností a jej príloh vyplýva, že Okresný súd Brezno (ďalej len „okresný súd“) poveril 9. apríla 2013 (sp. zn. Rvp 824/2021), 19. apríla 2013 (sp. zn. Rvp 825/2021) a 9. septembra 2013 (sp. zn. Rvp 826/2021) sťažovateľa ako súdneho exekútora vykonaním exekúcie v prospech oprávneného Dopravného podniku mesta [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „oprávnený“). Sťažovateľ následne 23. decembra 2019 doručil okresnému súdu návrh oprávneného na zastavenie exekučných spolu so zoznamom exekučných konaní vedených na okresnom súde a s dohodou o spoločnom postupe v exekučných veciach. O predmetných návrhoch oprávneného okresný súd nerozhodol a napadnutými uzneseniami 27. októbra 2020 jednotlivo vydal (vyšším súdnym úradníkom) napadnuté uznesenia označené v záhlaví tohto uznesenia, ktorými určil, že 1. januára 2020 došlo k zastaveniu starej exekúcie (I. výrok) a že súdnemu exekútorovi náhrada trov exekúcie nepatrí (II. výrok).

4. O jednotlivo podaných sťažnostiach sťažovateľa nasmerovaných proti predmetným uzneseniam vyššieho súdneho úradníka rozhodol sudca okresného súdu 4. januára 2021 napadnutými uzneseniami označenými v záhlaví tohto uznesenia zo 4. januára 2021 tak, že ich ako nedôvodné zamietol podľa § 250 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Proti napadnutým uzneseniam okresného súdu a ich vydaniu predchádzajúcemu postupu podal sťažovateľ ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje, že:

a) porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru spočíva v tom, že

- okresný súd vôbec nerozhodol o predložennom návrhu oprávneného na zastavenie exekúcie, ktorý mu sťažovateľ doručil ešte pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 233/2019 Z. z. zákona o ukončení niektorých exekučných konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZoUNEK“);

- okresný súd diametrálne odlišne rozhodol v dvoch obdobných veciach [v napadnutých konaniach a v konaní pod sp. zn. 4Er/1007/2010, v ktorom rozhodol o zastavení konania podľa § 57 ods. 1 písm. c) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“)];

- okresný súd sa svojvoľne a uplatneným reštriktívnym výkladom § 4 ods. 2 písm. b) ZoUNEK dospel k záveru, že by malo ísť o návrh na zastavenie exekúcie podaný povinným, pričom v zákone a ani v dôvodovej správe k zákonu nie je takto špecifikované;

b) arbitrárne a svojvoľné rozhodnutia okresného súdu [najmä neakceptovateľný výklad § 4 ods. 2 písm. b) ZoUNEK odporujúci zákonu] majú za následok aj zásah do základného práva sťažovateľa vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a jeho práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu. Sťažovateľ sa nestotožňuje s tým, že porušil svoju povinnosť [tým, že nezaslal oprávnenému upovedomenie o zastavení starej exekúcie podľa § 6 ods. 4 písm. a)] a z toho dôvodu mu nebola priznaná žiadna náhrada trov exekúcie. Trovy exekúcie boli predmetom dohody o spoločnom postupe v exekučných veciach oprávneného, preto si ich sťažovateľ už osobitne neuplatňoval. Dôvod zastavenia exekúcie má zásadný vplyv na spôsob a výšku náhrady trov exekúcie, čím došlo k zásahu do ústavou garantovaných práv sťažovateľa;

c) okresný súd svojím postupom spôsobil vznik zbytočných prietáhov, a porušil tak základné právo sťažovateľa na prerokovanie vec bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, keďže dosiaľ nerozhodol o návrhu oprávneného na zastavenie exekúcie.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) a porušenie vlastníckeho práva (čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu) uzneseniami okresného súdu v dôsledku toho, že namiesto vydania rozhodnutia o návrhu oprávneného na zastavenie exekúcie podľa ustanovení Exekučného poriadku okresný súd deklaroval zastavenie starej exekúcie podľa ustanovení ZoUNEK.

III.1. K namietanému porušeniu práv podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu napadnutými uzneseniami okresného súdu vydanými vyšším súdnym úradníkom z 27. októbra 2020 a vydanými sudcom zo 4. januára 2021:

7. Ako to vyplýva z chronológie konania a obsahu jednotlivých podaní sťažovateľa, ktoré tvoria prílohy k ústavnej sťažnosti, sťažovateľ doručil okresnému súdu 23. decembra 2019 (t. j. tesne pred nadobudnutím účinnosti ZoUNEK, pozn.) návrh oprávneného na zastavenie exekúcie, v ktorom výslovne žiadal, aby súd zastavil predmetné exekučné konanie a aby o trovách konania nerozhodoval. Okresnému súdu predložil aj dohodu o spoločnom postupe v exekučných veciach oprávneného uzavretú medzi oprávneným a sťažovateľom (ďalej len „dohoda“), z ktorej obsahu vyplýva, že oprávnený sa rozhodol dať sťažovateľovi súhlas na ich zastavenie formou návrhu na zastavenie exekúcií, ktoré vypracuje a zabezpečí ich distribúciu príslušným okresným súdom (čl. I ods. 2 dohody). Oprávnený sa zaviazal uhradiť sťažovateľovi za každú exekúciu, v ktorej exekútor vypracuje návrh, paušálnu odmenu vo výške 39 eur (čl. II ods. 1 dohody).

8. Do sťažovateľovej jasnej predstavy, že okresný súd zastaví exekúciu na návrh oprávneného podľa ustanovení Exekučného poriadku, zasiahol okresný súd (najprv obsadený vyšším súdnym úradníkom) svojím právnym záverom, ktorého výsledkom je prvý výrok deklaratórnej povahy odvíjajúci sa od koncepcie ZoUNEK, podľa ktorej druhovo vymedzené exekúcie boli zastavené *ex lege*, teda samotným nadobudnutím účinnosti právneho predpisu. Podstata takéhoto záveru je tá,

že došlo k naplneniu definície starej exekúcie v zmysle § 1 ods. 2 ZoUNEK a k splneniu ostatných predpokladov na zastavenie starej exekúcie v zmysle § 2 ods. 1 písm. a) ZoUNEK. Druhým výrokom sťažovateľovi nepriznal náhradu paušálnych trov, poukazujúc na § 6 ods. 4 ZoUNEK.

9. Z obsahu sťažností sťažovateľa podľa § 239 CSP celkom jednoznačne nevyplýva, ktorý z výrokov napadol, keďže hneď v úvode uvádza, že „*proti výroku uznesenia podáva... sťažnosť*“. Avšak z obsahu jeho argumentácie a formulovaného návrhu na vydanie rozhodnutia [v znení: „*Súd exekúciu zastavuje*“ a to bez formulácie návrhu na priznanie trov exekúcie súdom, pozn.] vyplýva jeho úmysel napadnúť predmetné uznesenie len proti prvému výroku. Ústavný súd toto konštatovanie odvádza od toho, že sťažovateľ naďalej pokračuje v presadzovaní svojej predstavy o zastavení exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. c) Exekučného poriadku, spochybňujúc právny názor vyššieho súdneho úradníka o tom, že neexistuje žiadna relatívna výnimka k nezastaveniu starej exekúcie. Podstatným argumentom je to, že návrh na zastavenie exekúcie predložil pred nadobudnutím ZoUNEK, súd teda rozhoduje o zastavení starej exekúcie, čo má za následok predĺženie rozhodnej doby podľa § 4 ods. 2 písm. b) ZoUNEK, a tak zotrváva na tom, že súd musí danú exekúciu zastaviť podľa ustanovení Exekučného poriadku. V závere sa dožaduje rešpektovania skutočnosti, že sa s oprávneným dohodol, čo sa týka úhrady trov exekúcie.

10. V obdobnom duchu znie aj argumentácia ústavnej sťažnosti, ktorej ťažisková ústavnoprávna argumentácia atakuje nesprávne právne posúdenie veci a vady, ktoré majú za následok zásah do ústavou garantovaných práv. Vo vzťahu k trovám exekúcie opätovne pripomína, že tie boli predmetom dohody, a tvrdí, že dôvod zastavenia exekúcie má zásadný vplyv na spôsob a výšku náhrady trov exekúcie.

11. Z uvedeného prehľadu vyplýva, že sťažovateľ sa vo fáze po podaní návrhu na zastavenie exekúcie vrátane sťažnostného konania pred okresným súdom, ako aj v konaní pred ústavným súdom argumentačne zameril na presadenie svojej konkrétnej predstavy o *dôvode*, resp. právnom režime zastavenia exekučného konania podľa Exekučného poriadku (namietajúc najmä výrok o zastavení starej exekúcie). Dôležitou skutočnosťou je to, že sťažovateľ síce kritizuje, že okresný súd deklaruje zastavenie exekúcie k 1. januáru 2020, túto svoju námietku však argumentačne *neprepája* na druhý výrok uznesenia vyššieho súdneho úradníka. Sťažovateľ si priznanie náhrady trov exekúcie od súdu osobitne neuplatňoval, ani okresnému súdu nevytýkal ich nepriznanie, rovnako ani v ústavnej sťažnosti nepodrobuje druhý výrok napadnutého uznesenia vyššieho súdneho úradníka žiadnej ústavnoprávne relevantnej kritike. Ústavný súd so snahou čo najlepšie pochopiť zmysel argumentácie sťažovateľa, tak konštatuje, že samotnou podstatou je to, že *dôvod* zastavenia exekúcie má pre sťažovateľa zásadný vplyv na aktiváciu dojednaných ustanovení v zmysle dohody medzi sťažovateľom a oprávneným týkajúcich sa náhrady trov exekúcie.

12. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti už konštatoval, že sťažovateľ ako súdny exekútor nie je osobou oprávnenou na podanie sťažnosti podľa § 239 CSP proti prvému výroku uznesenia vyššieho súdneho úradníka (vo vzťahu k určeniu, že došlo k zastaveniu starej exekúcie), a to, aplikujúc práve § 35 ods. 1 Exekučného poriadku, v zmysle ktorého je súdny exekútor oprávnený podať prostriedok procesnej obrany (sťažnosť) len proti výroku uznesenia všeobecného súdu, ktorý sa ho bezprostredne dotýka, resp. ktorým sa rozhoduje o jeho právach (I. ÚS 391/2022). Aj napriek uvedenej skutočnosti sudca okresného súdu bez toho, aby sa vysporiadal s tým, či je sťažovateľ

oprávnenou osobou na podanie sťažnosti, uvedenú sťažnosť preskúmal a rozhodol o jej zamietnutí ako nedôvodnej. V okolnostiach tejto konkrétnej veci bol sťažovateľ ako súdny exekútor oprávnený podať sťažnosť podľa § 239 CSP len proti druhému výroku uznesenia vyššieho súdneho úradníka vo vzťahu k nepriznaniu trov konania, čo však neurobil (tak ako to ustálil ústavný súd v bode 9 tohto uznesenia, pozn.).

13. Na podklade dosiaľ uvedeného možno konštatovať, že sťažovateľ pri ochrane svojho hmotného práva (práva vlastníť), ale aj svojich procesných práv, ktorých porušenie súdom počas konania namieta v ústavnej sťažnosti, nepostupoval procesne náležitým spôsobom tým, že efektívne nevyužil dostupný opravný prostriedok (§ 239 CSP) na účel vecného prieskumu napadnutých uznesení vydaných vyšším súdnym úradníkom.

14. Vo vzťahu k prvému výroku napadnutých uznesení vydaných vyšším súdnym úradníkom z 27. októbra 2020 podal sťažovateľ sťažnosť podľa § 239 CSP, hoci na to nebol oprávnený (bod 12 tohto uznesenia), ktorú aj napriek uvedenému okresný súd preskúmal a rozhodol o jej nedôvodnosti, čo napokon viedlo k jej zamietnutiu. Preto by vo vzťahu k výroku I napadnutých uznesení prichádzalo do úvahy odmietnutie tejto časti ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) z dôvodu nedostatku svojej právomoci. Ústavný súd však konštatuje, že v zmysle § 35 ods. 1 Exekučného poriadku (vo vzťahu k prvému výroku napadnutého uznesenia) nemal sťažovateľ v prvom rade postavenie účastníka konania v konaní pred okresným súdom (bez ohľadu na to, či súd uvedenú sťažnosť preskúmal), a preto o to viac nemôže mať aktívnu legitimáciu na podanie ústavnej sťažnosti v tejto časti. Zdôrazňuje tak, že v tomto prípade nie je súdny exekútor nositeľom žiadnych základných práv (m. m. II. ÚS 113/02, I. ÚS 343/09, II. ÚS 245/2011). Vzhľadom na uvedené skutočnosti dôvod odmietnutia tejto časti ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. e) zákona o ústavnom súde pre podanie zjavne neoprávnenou osobou „prebije“ dôvod odmietnutia z dôvodu nedostatku právomoci [§ 56 ods. 1 písm. a) zákona o ústavnom súde].

15. Uvedené tvrdenie (vzhľadom na vzájomnú obsahovú prepojenosť) možno vzťahovať aj vo vzťahu k napadnutým uzneseniam vydaným sudcom zo 4. januára 2021. Z uvedených dôvodov ústavný súd dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť smerujúcu proti rozhodnutiam o zamietnutí sťažnosti v časti určenia, že sa stará exekúcia zastavuje, podal sťažovateľ ako neoprávnená osoba, preto ju pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. e) zákona o ústavnom súde.

16. Vo vzťahu k druhému výroku napadnutých uznesení vydaných vyšším súdnym úradníkom z 27. októbra 2020 sťažnosť sťažovateľa podaná podľa § 239 CSP tento výrok ani obsahovo a ani formulačne neatakovala, hoci práve tento sa priamo dotýkal sťažovateľovho práva na hmotného práva (teda práva vlastníť majetok). Sťažovateľ tak nevyužil právnym poriadkom ponúkaný opravný prostriedok na ochranu svojich práv, a preto ich ústavný súd vo vzťahu k označenému výroku napadnutých uznesení nemôže vykonať test ústavnosti. Z uvedených dôvodov ústavných súd túto časť ústavnej sťažnosti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde pre jej neprípustnosť.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu:

17. K tvrdeniu s'ťažovateľa o porušení jeho práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov tým, že okresný súd doteraz nerozhodol o návrhu oprávneného na zastavenie exekúcie, ústavný súd uvádza, že s'ťažovateľ v predmetnom konaní nevystupoval ako jeho účastník, ale ako orgán verejnej moci, a preto nie je nositeľom namietaného základného práva. Z uvedeného dôvodu s'ťažnosť s'ťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. e) zákona o ústavnom súde z dôvodu, že je podaná zjavne neoprávnenou osobou.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 16. februára 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu